

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Geert De Cubber

tegen

Dag Allemaal

Met een mail van 18 oktober 2018 dient de heer Geert De Cubber een klacht in tegen Dag Allemaal. Aanleiding is een artikel van 21 augustus 2018 onder de titel *'Als ik geen voedsel uitdeelde, zou er nog veel meer criminaliteit zijn.'* Vervult pastoor Fernand Maréchal zijn christelijke plicht, of zorgt hij voor extra overlast? Journalist Guy Van Gestel van Dag Allemaal antwoordt met een mail van 13 december, waarop Geert De Cubber repliceert met een mail van 12 februari 2019.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 1 april 2019. Geert De Cubber woonde de hoorzitting bij. Voor Dag Allemaal waren chef redactie Tinne Marant en bedrijfsjurist Karen Van Brabant van De Persgroep aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel gaat over transmigranten in Zeebrugge en de controverse rond pastoor Fernand Maréchal, die hen eten, kleren en soms ook onderdak geeft. De journalist laat een medewerker van het Buurtinformatienetwerk en de pastoor aan het woord, en kort ook twee buurtbewoners, onder wie de schoonmoeder van klager. Zij zegt dat ze niet meer alleen buiten durft komen als het donker is omdat er al genoeg vrouwen lastiggevallen zijn en dat ze haar dorp niet meer herkent. Bij het artikel staat een foto van de vrouw met haar twee kleinzonen.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER is de schoonzoon van de vrouw uit het straatinterview en de vader van de twee jongens die bij haar waren. Hij zegt dat de journalist zichzelf en zijn doel niet of onvoldoende duidelijk heeft gemaakt en dat zijn schoonmoeder uitdrukkelijk gevraagd heeft om haar naam niet te vermelden en om geen foto van haar of haar kleinkinderen te publiceren.

Klager zegt dat een medewerker van het Buurtinformatienetwerk zijn schoonmoeder benaderd heeft, die zei dat er twee mensen waren die vragen wilden stellen over de aanwezigheid van transmigranten in Zeebrugge. Hij heeft hen niet voorgesteld als journalisten. De journalist en de fotograaf zijn er pas nadien bijgekomen en ook zij zegden aanvankelijk niet dat ze journalisten waren.

Pas toen ze een tijdje aan het praten waren, begreep de vrouw dat ze niet te maken had met mensen van het Buurtinformatienetwerk maar met journalisten, door de aard van de vragen en door het feit dat de fotograaf ongevraagd foto's aan het maken was. Op dat moment heeft ze uitdrukkelijk verzocht om haar naam nergens te vermelden en geen foto's van haar of haar kleinkinderen te publiceren.

Aan de kinderen zelf hebben de journalist en de fotograaf helemaal niets gevraagd, terwijl de code voorschrijft dat hun toestemming en die van een volwassene nodig is om minderjarigen herkenbaar in beeld te brengen. De kleinkinderen waren op het moment van publicatie 13 en 14 jaar en oud en mondig genoeg om hun toestemming te geven, maar aan hen is niets gevraagd. Zelf beseften ze niet dat ze in beeld waren van de fotograaf.

DAG ALLEMAAL zegt dat de journalist zich duidelijk voorgesteld heeft en dat de schoonmoeder van klager geen bezwaar maakte tegen de publicatie van haar naam en foto, wel integendeel.

De journalist maakte zijn reportage over transmigranten met als gids een medewerker van het Buurtinformatienetwerk. De schoonmoeder van klager heeft die medewerker zelf aangesproken om haar verhaal te doen. De medewerker heeft haar de context geschetst en duidelijk gemaakt dat de journalist en de fotograaf op reportage waren voor Dag Allemaal. Toen hij erbij kwam, heeft de journalist zichzelf opnieuw voorgesteld, wat de fotograaf bevestigt. De journalist ontkent met klem dat de vrouw gevraagd heeft om geen naam of foto te publiceren, de fotograaf herinnert zich geen voorbehoud.

Aangezien de vrouw zelf vragende partij was om haar verhaal te doen, maakte ze geen probleem met het werk van de fotograaf, die een hele reeks foto's maakte. Volgens de journalist heeft ze na het gesprek overigens nog geposeerd. Als onbekende mensen melden dat ze niet met naam of herkenbaar in beeld willen komen, houdt Dag Allemaal daar altijd rekening mee, maar die vraag is niet gesteld.

De journalist en de fotograaf hebben aan de kinderen zelf geen toestemming gevraagd voor de foto's, maar Dag Allemaal spreekt van stilzwijgende of impliciete toestemming en zegt dat alle toestemmingen voor de gepubliceerde foto aanwezig waren. Of de vrouw besepte dat haar kleinkinderen mee op de foto stonden, weten de vertegenwoordigers van Dag Allemaal niet, maar de kinderen stonden dicht bij haar, wat duidelijk is op de gepubliceerde foto.

De gepubliceerde foto van de vrouw en haar kleinkinderen is een sfeerbeeld en geen geposeerde foto, omdat zulke beelden het beste passen bij een artikel met korte straatinterviews. De kleinkinderen staan mee op de foto omdat de vrouw zei dat ze zich niet veilig voelt op straat, wat slaat op haar hele familie. Het veiligheidsgevoel spreekt alle inwoners van Zeebrugge aan, inclusief de twee jongeren. Het zijn neutrale en geen compromitterende of paparazzi foto's. De context is niet delicaat, het gaat niet over slachtoffers van criminaliteit of ongevallen en de betrokkenen nemen geen prominente rol in in de reportage, die vooral draait rond de pastoor van Zeebrugge.

BESLISSING

De versies van de schoonmoeder van klager en de journalist over wat ze precies gezegd en afgesproken hebben over de publicatie van de naam en foto van de vrouw, spreken elkaar tegen. De Raad kan zich daarom ook niet uitspreken of de journalist op dat punt loyaal gehandeld heeft.

De toestemming van de schoonmoeder, die op dat moment de verantwoordelijkheid droeg over haar kleinkinderen, was ook nodig voor de publicatie van de foto van de kleinkinderen, maar gezien de onduidelijkheid over de afspraken, kan de Raad zich ook hierover niet uitspreken.

Maar het is wel duidelijk dat de journalist en de fotograaf geen toestemming hebben gevraagd aan de twee minderjarigen zelf, die op het moment van publicatie 13 en 14 jaar oud waren. De jongeren komen niet aan het woord, maar staan wel ongevraagd – wachtend op de achtergrond – mee op de foto. Dat strookt niet met de richtlijn bij artikel 15 van de code over de omgang van de pers met minderjarigen. Die bepaalt dat een journalist toestemming vraagt aan de minderjarige die hij herkenbaar in beeld brengt, waarbij hij rekening houdt met de maturiteit en oordeelsbekwaamheid van de minderjarige en met de context, de aard en de gevoeligheid van het onderwerp. De minderjarige jongeren waren bekwaam en matuur om hun toestemming te geven en het thema van transmigranten was op het moment van publicatie erg controversieel. De journalist of de fotograaf hadden daarom ook aan de minderjarigen zelf de toestemming moeten vragen voor de publicatie van hun foto, wat niet gebeurd is.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is gegrond wat de publicatie van de foto met de minderjarige kinderen van klager betreft.

Brussel, 25 april 2019